

štěměšský a dašovský zpravodaj

9.

1. pololetí 2007

Dětský den - Pohádková cesta

Úvodní slovo starostky

Vážení spoluobčané,

dne 1. června t.r. jsme si elektrickým valčíkem v místním rozhlase připomněli velmi významnou událost v životě naší obce. Před 80 lety se v naší obci rozsvítila první žárovka, byl zaveden elektrický proud. Bezesporu přelomový okamžik pro naše rodiče a prarodiče.

Když jsem se touto slavnostní událostí pochlubila v zaměstnání, zjistila jsem, že naše obec měla v té době velmi pokrokové vedení, protože v mnoha obcích našeho okresu si rozsvítili tu svou žárovku až o několik let později. Když přeskočím pár desítek let a podívám se do velmi blízké minulosti, musím konstatovat, že i tehdy jsme se snažili držet krok s technickým vývojem. (Posilení rozvodů elektriky z důvodu zajištění možnosti vytápět domácnosti elektrickými přímotopy, následně plynofikace a vodovod). A už je to tu znovu. Stojí před námi velmi hektický úkol. Vyřešit likvidaci splaškových vod v obci. To znamená vybudovat kanalizaci. Neděste se. Nebude to ani letos a ani za rok. Je to velký problém, hlavně problém finanční, ale je třeba ho začít řešit. Stát má v současné době za povinnost řešit likvidaci odpadních vod v sídlech nad 2 000 ekvivalentních obyvatel, a to do roku 2010. Pak přijdou na řadu obce malé.

Všichni vnímáme to, že v naší obci neexistuje sběrný systém odpadních vod a následná likvidace, jako velký problém. Problém, který je bez vaší pomoci a spolupráce neřešitelný.

Nedávno jsme diskutovali o tom, zda na katastru obce postavit či nepostavit větrné elektrárny. Někteří z vás se obávají, že výstavbou dojde ke znehodnocení kvality bydlení v naší obci. Je obava z hluku, ale především vadi hledisko estetické. Ale co naše splašky ??? Nejsou vidět. Někde tečou a raději se moc neptáme kam. A bohužel dochází k postupné kontaminaci půdy, povrchových i podzemních vod. Jestli chceme zdravě žít a něco užitečného udělat pro sebe, naše děti, vnuky a další generace, měli bychom se pustit do řešení tohoto problému. Není to záležitost jednoduchá a příprava si vyžádá hodně času a také vaši spolupráce. Určitě víte ze sdělovacích prostředků, že každý, kdo má povolení k nakládání s odpadními vodami, má za povinnost si toto povolení do konce tohoto měsíce prodloužit. Některé domácnosti v naší obci toto povolení mají, ale je jich pár, některé domácnosti mají jímky na vyvážení, ale jak likvidují kaly? Někteří mají septiky bez povolení k nakládání s vodami a někteří ?? Každý rozumný člověk se s námi shodne na tom, že řešit likvidaci odpadních vod je třeba. Především z důvodu používání stále účinnější chemie v domácnostech, v pračkách, myčkách, v úklidových a čistících prostředcích.

Vážení spoluobčané, abychom mohli začít připravovat projekt na stavbu kanalizace včetně čistírny, potřebujeme od Vás seriózní informace. Proto se na vás začátkem měsíce července obrátíme s žádostí o vyplnění dotazníku. Pak bychom chtěli připravovat projektovou dokumentaci.

Asi si řeknete, že se zastupitelé v čele se starostkou úplně zbláznili. V loňském roce byly v obci pěkně opraveny všechny cesty a konečně je obec po stavbě plynovodu a vodovodu zase v pořádku a nikdo z Vás si určitě nepřeje vše znovu rozkopat. Připravuje se však rekonstrukce státní silnice. S ohledem na uspořádání zástavby v naší obci bude bezesporu hlavní sběrač veden v této komunikaci. Také proto je tedy nutné mít zpracovanou projektovou dokumentaci. Aby se při rekonstrukci hlavní silnice alespoň položil hlavní sběrač. Ředitelství silnic a dálnic hovoří v této souvislosti o roce 2009 – 2010.

Kde na kanalizaci vzít? Bude se určitě jednat o investici mnoha milionů korun. Bez jiných finančních zdrojů, tedy bez dotace, nelze takovou investici z rozpočtu obce realizovat. Aby se však mohly zajistit dotační zdroje, je nutné mít připravenou projektovou dokumentaci, územní rozhodnutí a stavební povolení. A to je běh na dlouhou trať. Zpracování projektové dokumentace a schvalovací řízení bude trvat několik let. A protože „štěstí přeje připraveným“, je nutné začít. Nejdřívější termín zahájení prací odhadují po roce 2011.

Základní dokument, ze kterého bude projekt kanalizace vycházet, je **platný územní plán obce**. Naše obec má územní plán sídelního útvaru od roku 1987. Tento dokument je již překonaný a je potřeba mít dokument aktuální. Nejen z důvodu umístění čistítky odpadních vod, ale především z důvodu jakékoliv možné další výstavby v obci, tedy například i výstavby rodinných domků. **Bez schváleného platného územního plánu nelze žádnou stavbu zahájit, zvláště stavbu umístěnou mimo zastavěné území obce, tzv. intravilán.**

Od 25.6.t.r. je na úřední desce u Jednoty vyvěšena vyhláška, na internetu pak i návrhový výkres a zadání pro zpracování územního plánu. Do 25.7.t.r. máte všichni možnost se k tomuto návrhu vyjádřit. V listinné podobě je zadání dostupné v kanceláři obecního úřadu. Je to opravdu stěžejní dokument pro rozvoj obce, který se vás bezprostředně dotýká. Jakmile bude územní plán schválen, bude každá jeho změna časově náročná, proto se přijďte na zadání podívat a případně uplatnit připomínky, aby mohly být včas zapracovány.

Vážení spoluobčané, věřím, že jsem Vás výše uvedenou informací příliš nevydělala, přesto mám pro Vás pro jistotu na závěr jednu příjemnější informaci. Prázdniny opravdu začínají a čas dovolených je skutečně za dveřmi. Takže si odpočítejte, užijte si léta, prázdnin a dovolených a všeho, co k tomuto nejkrásnějšímu období patří.

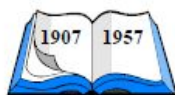
Marie Baňová

Výročí 80 let

Elektrifikace

Na jaře roku 1927 bylo v naší obci velmi rušno, neboť dostávalo se jí toho, o čem se jí před několika lety ani nesnilo. Rozváděla se po Štéměchách elektrická síť. S pracemi počalo se již v březnu. Poprvé se rozsvítilo dne 1. června. Na oslavu tohoto důležitého okamžiku měla být u p. starosty Dokulila pořádaná slavnostní schůze, která však byla znemožněna prudkou bouří. Bouře tato trvala skoro celou hodinu a liják byl tak prudký, že občané třeba že by se schůze byli rádi zúčastnili, nemohli se k panu starostovi dostat. Náklad na elektrisaci obce činil asi 116.000-Kč. Peníze byly opatřeny prodejem dřeva z obecního lesa, zpeněžením válečných půjček (získáno 41.000-Kč), výpůjčkou a státní subvencí, která činila 34.000-Kč. Vypůjčeno bylo 40.000-Kč na 6% úrok s ročním umořováním 5.000-Kč od p. Karla Horkého čís. 51.

Kronika

Před 100 lety

Bouře a krupobití

Dne 17. července 1907 snesla se nad Štéměchami velká bouře s lijákem a krupobitím k 6. hodině večer. Táhla od severozápadu k jihu východu. Všechny polní plodiny v tomto směru ležící byly potlučeny, ovoce se stromů posráženo, stromy poškozeny a cesty vybrány.

Před 50 lety

Druhý rok druhé pětiletky zastihl veškerý náš pracující lid při pilné práci a v boji za udržení míru ve světě.

Povaha roku

Po velmi pěkné a mírné zimě, která skončila skoro bez sněhu, přišlo i pěkné jaro. Oziminy byly krásně urostlé, a tak se očekával úrodný rok. Někteří staří hospodáři však předpokládali pravý opak. Po takové zimě, že bývá málo úrodný rok. Tato předpověď se stala pravdivou. Velké sucho ohrozilo veškerou úrodu a ani nastávající deštivé počasí, které dlouho trvalo, přišlo pozdě a nemohlo již nic napravit, jak na ozimech tak i na jařinách. Zato byla ale nadprůměrná úroda brambor, která nahradila částečně hospodářcům nedostatek obilovin.

Přes velice špatnou malou úrodu splnilo JZD a soukromě hospodařící rolníci své dodávkové povinnosti na 100 %.

Závod míru

3. května projel naší obcí závod míru Varšava – Berlín – Praha za účasti 14 států. Na počest tohoto velkého mírového závodu provedli žáci zdejší národní školy slavnostní výzdobu naší obce.

Volby

Po uplynulé údobí tří let se 19. května konaly nové volby do MNV, ONV a KNV. Tyto volby se od předešlých lišily tím, že místo dřívějších 9 volebních obvodů v obci, bylo obvodů 12 a tím se také zvýšil počet členů národního výboru o 3 členy. Volby u nás probíhaly klidně a všichni navržení kandidáti byli zvoleni. Nový národní výbor má tyto členy: Pařízek Václav, Špaček Karel, Videnský Josef, Toufar Miroslav, Horký Ladislav, Horký Jaroslav, Bazala Jan (ml) Dašov, Dokulil Josef, Dokulil Bohumil, Svoboda František, Trnka František a Šabacký František. Ustavující schůzi nového národního výboru byli zvoleni: předseda Pařízek Václav, tajemník Šabacký František. Členové rady: Pařízek Václav, Šabacký František, Svoboda František, Videnský Josef a Špaček Karel.

Větrná smršť

Dne 24. června se snesla nad naším krajem velká větrná smršť provázená bouřkou. Tato smršť nadělala velké škody, hlavně na lesním porostu. Také rozhledna na hoře Mařence byla touto smrští úplně vyvrácena. Část dřeva z této rozhledny také byla přidělena místnímu JZD na různé potřeby.

Podzim byl velice pěkný, a tak bylo umožněno hospodářcům hladký průběh podzimních prací, hlavně vybirání brambor.

Úmrtí prezidenta

Listopad. Měsíc, ve kterém uctíváme památku zesnulých. Nikdo se nenadál, že by mohl celý národ právě v tomto měsíci postihnout velký zármutek. Dne 13. listopadu bylo oznámeno všem občanům našeho státu, že v 5 hodin ráno zemřel po krátké nemoci náš druhý prezident Antonín Zápotocký. Na uctění památky zesnulého byla i u nás ve škole uspořádána smuteční tryzna.

Nový prezident

Novým prezidentem byl zvolen první tajemník ústředního výboru strany s. Antonín Novotný.

Stavební ruch

V tomto roce si postavil nový domek na východní straně vesnice Frant. Dokulil a bylo mu přiděleno čp. 112.

Narození úmrtí

V letošním roce se narodilo 8 dětí a 4 osoby zemřely.

Občané: 1 pololetí 2007, stav k 30.6.2007 je 300 obyvatel

Narození	Zemřeli	Přistěhovali	Odstěhovali	Nejstarší občan	Nejstarší občanka
23.3. Svobodová Alexandra č.p.139	13.12. Pospichalová Blažena č.p. 33 92 let	1.12. Křivan Václav č.p.68	18.12. Slouf Jaroslav Šloufová Renata Šloufová Šárka Šloufová Darina		
17.5. Mikuláš Petří č.p.91	17.4. Kasáková Marie č.p. 53 84 let	4.12. Kolková Alena č.p.24	č.p.109		
	16.6. Trnková Marie č.p. 47 90 let	11.12. Malík Tomáš Malíková Magda Malíková Tereza Malík Jakub č.p. 88	27.12. Dokulilová Kateřina č.p. 27	Svoboda Ladislav 93	Svobodová Pavla 87
		21.3. Svoboda Radek č.p. 139	17.1. Fašínová Stanislava č.p.118		
			12.3. Dobrovolná Soňa Schwarz David Schwarz Petr Schwarzová Petra Schwarzová Soňa č.p.136		

Obecní úřad-INFO

Kaplička a Boží muka jako „nová“

Při jedné ze zimních kalamit naboural polský kamion do naší kapličky sv. Jana z Nepomuku. Při této havárii došlo k posunutí krovu, porušení fasády, zničení části šindelové krytiny a zprohýbání kovo-plastové zábrany. Oprava probíhala ve více etapách, a to krov posadil na své původní místo p. Kotacka z Lukova, zábranu dal do původního stavu p. Otakar Polenda, střechu opravila Firma W.P.S Rudíkov a zednické práce provedla firma Antonín Bulíčka, Zednictví Čáslavice, která též prováděla opravu fasády u Božích muk na Pešově. Nátěr fasády Božích muk provedl zdarma p. Hanzal z Římovy. Výdaje spojené s opravou kapličky v plné výši hradila Česká pojišťovna a.s.

Chodníky

V září tohoto roku se bude pokračovat v rekonstrukci dalšího úseku chodníků a to od stavení č.p. 72 k č.p. 57, cca 200m², na tuto investici má obec k dispozici dotaci z Programu obnovy venkova ve výši 119 000kč. Další úsek chodníků, který se plánuje zrekonstruovat je od č.p. 98 po č.p. 40. Dále se zpracovává projekt na nový chodník od č.p. 53 po křižovatku na Královský kopeček.

Polní cesty

Začátkem jara byla zlikvidována navezená hornina u firmy Korekt na Vrchách, hornina byla použita na vysprávkou polních cest v okolí obce. Vysprávkou provedla SSŽ Jihlava a.s., která práce provedla jako náhradu za uskladnění zeminy na Vrchách.

Zrcadlo, zrcadlo kdo je...

V květnu bylo namontované další dopravní zrcadlo pro zvýšení bezpečnosti při výjezdu z místních komunikací. Instalováno bylo u prodejny JMB naproti výjezdu z ulice Nová.

Čekárna - Billboard

Z důvodu už havarijního stavu původní čekárny na autobusové zastávce v Trnků, nechal obecní úřad zbudovat novou s kovovým rámem a se stěnami a střechou z průhledného plastu. Navrhl a zkonstruoval p. Otakar Polenda. Dále pak byl instalován, vedle čekárny u Píšťů, billboard na plakáty a reklamy, aby se tyto materiály nelepily na okna čekárny a jiná nevhodná místa. Billboard instalovala firma W.P.S. Rudíkov

Zakrytí schodiště KD

Z estetických a praktických důvodů nechal OÚ zakrýt schodiště u kulturního domu. Práce provedla firma W.P.S Rudíkov.

Obecní byt

Už od dubna probíhá rekonstrukce obecního bytu v budově obecního úřadu. Po letitém užívání těchto prostor p. Jeřábek jako skladu rozhodlo zastupitelstvo o rekonstrukci a změnu v užívání na bytové prostory. Práce provedla firma Antonín Bulíčka, Zednictví Čáslavice. Do užívání byl předán 1.7.2007.

Ze zasedání zastupitelstva obce

5.12.2007

- ZO vzalo na vědomí záměr inventarizační komise z provedené inventury majetku obce k 31.10.2006 a souhlasí s vyřazením nepotřebného a neopravitelného majetku.
- ZO schvaluje záměr pronajmout firmě Korekt Dips, s.r.o. Brno část poz. parc. č.p. 1202/1 v k.u. Štětěchy.
- ZO vzalo na vědomí nabídku JMB na prodej samoobsluhy s ohledem na vyšší kupní ceny nemá v současné době o objekt zájem.
- ZO rozhodlo podat žádost o dotaci z Fondu Vysočiny z programu „Regionální kultura IV“ a ukládá Marii Bářňové, Michalu Šilhavému a Jiřímu Benešovi zpracovat žádost o poskytnutí dotace.
- ZO schválilo seznam investičních akcí pro období 2006-2010.
- ZO pověřilo Petra Bobka st. osobou zodpovědnou za řešení krizových a havarijních situací v obci, případně regionu.

10.1.2007

- ZO schválilo úpravu rozpočtu.
- ZO schválilo záměr odprodat objekt bývalé obecní prádelny včetně zastavěného pozemku.
- ZO rozhodlo požádat o dotaci z Progr. obnovy venkova na opravu povrchu chodníku v obci v celkové výši 280 000,- Kč.
- ZO rozhodlo zmocnit lesního hospodáře k vyřízení majetkových úprav lesních pozemků.
- ZO rozhodlo upravit hranice stavebních pozemků u OÚ ve smyslu zápisu.

12.2.2007

- ZO schválilo záměr odprodat stavební pozemek p. Antonínu Šilhavému ml., bytem Štětěchy č. 119.
- ZO schválilo uzavřít smlouvu o budoucí smlouvě o zřízení věcného břemene na uložení plynovodní přípojky do pozemku v majetku Obce Štětěchy pro JMP RWE, jako budoucího oprávněného a p. Radka Svobody, jako stavebníka k pozemku parc. č. 1920 a dále smlouvu pro stavebníka p. Petra Bobka k pozemku parc. č. 1947/1, vše v obci a k.ú. Štětěchy
- ZO rozhodlo o výši odměny za vedení obecní kroniky formou věcného daru.
- ZO rozhodlo podat žádost o dotaci na obnovu poškozené kapličky k referátu kultury a památkové péče Kraje Vysočina.
- ZO rozhodlo připravit a podat žádost o dotaci na úpravu sportoviště u tvrze.
- ZO vzalo na vědomí návrh rozpočtu na rok 2007 a ukládá starostce obce zveřejnit návrh rozpočtu na úřední desce po dobu 15ti dnů k připomínkování občanům.

13.3.2007

- ZO schválilo schodkový rozpočet pro rok 2007.
- ZO schválilo rozpočet mikroregionu Podhůří Mařenky.
- ZO rozhodlo zadat zpracování územního plánu obce Štětěchy, projednáváním v průběhu zpracování pověřuje starostku obce, Marii Bářňovou.
- ZO vzalo na vědomí informace o podmínkách realizace výstavby větrných elektráren v katastru obce a rozhodlo zajistit veřejné projednání záměru se všemi občany obce staršími 15-ti let.
- ZO schválilo záměr odkoupit od vlastníků pozemků dotčených stavbou „Rozšíření víceúčelového hřiště“ za cenu 35,- za m² a uzavřít s vlastníky pozemků Smlouvu o budoucí kupní smlouvě.

19.4.2007

- ZO rozhodlo odprodat objekt bývalé prádelny za cenu dle znaleckého posudku č. 035/07 ze dne 17.3.2007.

- ZO rozhodlo prodloužit nájemní smlouvu na dobu 10ti let k parc. č.1196/6 o výměře 901 m2 a k parc. č. 1202/22 o výměře 891 m2, vše v obci a k.ú. Štéměchy. Cena zůstane beze změny.
- ZO rozhodlo odkoupit části pozemků parc. č. 1495,1496,1492,1487,1488,1491,1484,1483,1472,1475 a 1845 v obci a k.ú. Štéměchy ve výši 10,00 Kč za m2.
- ZO souhlasí v souladu s výsledky ankety s výstavbou větrných elektráren v katastru obce.
- ZO schválilo oběh účetních dokladů s účinností od 2.1.2007.

31.5.2007

- ZO schválilo zprávu z kontroly hospodaření a závěrečný účet za rok 2006 bez výhrad.
- ZO schválilo rozpočtové opatření č. 1/2007-navýšení na položce 4122 o dotaci na hospodaření v lesích ve výši 9 064,-- Kč.
- ZO vzalo na vědomí vytvoření 3 pracovních míst na VPP na dobu 4 měsíců.
- ZO schválilo návrh zadání územního plánu Štéměchy tím, že požaduje pozemky parc.č. 1/1, 3, 4/1, 4/2 a 84/2 řešit jako rezervní plochu k bydlení.
- ZO schválilo Zprávu o hospodaření Dobrovolného svazku obcí Mikroregion Podhůří Mařenky za rok 2006 bez výhrad.

Rozpočet 2007						
Příjmy			Výdaje			
1111	Daň z příjmů fyz. osob ze záv. činn.	400 000	1031	5139	Lesy materiál	40 000
1112	Daň z příjmů fyz osob ze samostatné činn.	80 000	1031	5021	Lesy práce	30 000
1121	Daň z příjmů právnických osob	490 000	1031	5169	Lesy-služby	200 000
1211	DPH	760 000	2212	5171	Silnice opravy	225 000
1341	Poplatek ze psů	3 700	2221	5193	Dopravní obslužnost	40 000
1361	Správní poplatek	300	2310	5141	Úroky vodovod	40 000
1511	Daň z nemovitostí	145 000	3111	5194	MŠ dar	4 000
4112	Dotace	7 000	3113	5321	ZŠ	153 900
8115	Použití přebytku	476 300	3392	5139	KD Materiál	15 000
1031	2111 Lesy	500 000	3392	5153	KD Plyn	20 000
3722	2111 Odpady	6 000	3392	5154	KD El. Energie	4 500
6171	2131 Pronájem pozemků	10 000	3419	5171	Tělovýchova služby	10 000
6171	2132 Pronájem nemovitostí	12 000	3419	5139	Tělovýchova	1 000
6310	2141 Úroky	12 000	3421	5139	Dětský den materiál	1 000
6171	2111 Služby a výrobky	3 000	3421	5157	Pohoštění dětský den	5 000
6171	3111 Prodej pozemku	40 000	3631	5139	Veřejné osvětlení materiál	8 000
Celkem		2945300	3631	5154	Veřejné osvětlení	40 000
			8124		Splátka vodovod	144 000
			3639	5329	Mikroregion	1 500
			3721	5169	Nebezpečný odpad	5 000
			3722	5169	Odpad komunální	18 000
			3722	5329	TKO skládka	1 600
			3729	6121	Skládka	20 000
			6112	5023	zastupitelé	212 000
			6171	5194	Dary	11 700
			6112	5194	Zastupitelé dary	74 000
			6171	5011	Platy zaměstnanců	105 000
			6171	5031	Soc.poj.	27 500
			6171	5032	Zdr. Poj.	9 500
			6171	5136	Knihy tisk	15 000
			6171	5137	Drobný hm.majetek	10 000
			6171	5139	Materiál	25 000
			6171	5153	Plyn OU	25 000
			6171	5154	El. Energie	15 000
			3639	5156	Pohonné hmoty a maziva	10 000
			6171	5161	Pošta	1 000
			6171	5162	Telefon,internet	11 000
			6171	5166	Poradenství	15 000
			6171	5167	Školení	1 000
			6171	5168	Zpracování dat	15 000
			6171	5169	Služby	40 000
			6171	5173	Cestovné	1 500
			6171	5175	Pohoštění	1 500
			6171	5361	Kolky	3 000
			6171	6130	Koupé pozemků	5 000
			6310	5163	Služby peněž. Ústavů	10 000
			2321	6121	Kanalizace u č.p.116	300 000
			2219	5171	Oprava chodníků	140 000
			3322	5171	Oprava kapličky	20 000
			3639	6121	Inženýrské sítě pro RD	80 000
			2219	6121	Projekt chodníky	20 000
			3635	6111	Koncept územního plánu	100 000
			6171	5171	Klubovna hasiči dlažba	70 000
			6171	6121	Nájemní byt	264 000
			6171	5171	Dětská hřiště	110 000
			3429	6121	Koupaliště projekt	100 000
				6121	Přístřešek autobus.zast.	55 000
			3429	6121	Vlejebalové hřiště	15 100
			Celkem			2 945 300

Zpívání jako tradičně, netradičně

Den před Štědrým dnem odpoledne přijela zahrát a zazpívat Raketenská dechovka nebo též - jistě s trochou nadsázky - nazývaná: Betlémská dechovka.

Začátek se trochu zdržel, neboť si muzikanti „dali na čas“, ale za to se dostavili ve velmi početném složení třinácti muzikantů. V náladě příchodích posluchačů snad toto zdržení neubralo, a to i proto, že ve Štěměchách, když se řekne v půl čtvrté, tak to znamená, že se mám teprve v půl čtvrté začít oblékat. A tak tímto malým zdržením se počkalo, než přijdou úplně všichni předvánočně naladěni posluchači, a že jich do sta moc nechybělo. Dětem toto čekání bylo zprjemněno malými rolničkami, které paní starostka s panem místostarostou rozdávali.

Po zahraniční úvodní koledy Nesem vám noviny, ujala se mikrofonu paní Baňová a jako starostka obce s výstižným a citlivým proslovem zhodnotila uplynulý rok, popřála šťastné a veselé Vánoce a mnoho štěstí do nového roku. Po prosluvu starostky dále pokračovala „Betlémská dechovka“ ve svém vánočním repertoáru. Mezi klasickými koledami se velmi líbila svérázně podaná píseň „Rolničky,rolničky“, načež se rozloučili jak jinak než oficiálně uznanou hymnou Váno, kterou je píseň „Tichá noc“. Tak se toto zase jiné pojetí akce „Vánoční zpívání před obcí“ zařadilo do pestré palety netradičních vystoupení k této tradiční příležitosti.

-ms-

Slivovice a špekáčky pochodníkům chutnaly

Třebíčský deník – 2.1.2007

Největší neorganizovaná ochutnávka slivovic a jiných pálenek, tak se dá také charakterizovat každoroční setkání lidí na hoře Mařenka. Scházejí se tam nejen obyvatelé obcí sdružených v mikroregionu Podhůří Mařenky. „Když jsme mikroregion zakládali, chtěli jsme každoročně pořádat nějakou akci specifickou pro tuto oblast. Napadlo nás scházet se na sklonku roku na hoře“, vypráví po cestě starostka Štěměch Marie Baňová. Právě z této vesnice se vydáváme několik minut před jedenáctou hodinou v sobotu 30. prosince na pochod. Pi. Baňová jde téměř s celou rodinou. Chlubi se, že její čtyřletý vnouček Vojtěch se ho účastní už popáté. Jak je to možné? Poprvé ho maminka na horu vynesla v bříšku. Někteří dospělí neponechávají nic náhodě. Z kapes loví láhve a dávají si první povolený doping. Při cestě se vzpomíná na loňský ročník, kdy se účastníci brodili závějeji sněhu. To letos nehrozí. Zimní atmosféru navozuje pouze námraza a v otevřené krajině studený vítr. Procházíme Dašovem, malou dědinou ležící na úpatí Mařenky, a vcházíme do lesa. Cesta kolem rybníka stále vede po rovině nebo stoupá do mírného kopce. Teprve odbočka vlevo naznačuje, že to nebude jenom procházka. To už se spojujeme s částí výpravy, která na nejvyšší vrchol Třebíčska 711 metrů nad mořem míří z Rokytnice nad Rokytinou. „Lepší cestu mají obyvatelé Lesné a Předína. Leží výš a jdou téměř po rovině,“ říká František Hobza jdoucí právě z Rokytnice. S manželkou k vrcholu hory stoupá už podruhé. „Kdo se setkání jednou zúčastní, už příště neodolá,“ vysvětluje. Plánuje výstup ještě jedenáctkrát. Pak už zdolá výšku srovnatelnou s nejvyšší horou světa Mount Everestem.

Jsmo na vrcholu. Vítá nás dav nadšenců. Někteří lidé si nad ohněm opékají špekáčky, jiní si je kupují. Známí i neznámí si třesou rukama, mezi dospělými kolují láhve s opojnými tekutinami. Různé party také bouchají šampaňské a nechávají se fotit u mohly symbolizující nejvyšší místo Třebíčska. „Z Čáslavic nás letos přišlo 110,“ libuje si místostarosta Lubomír Lampíř. „Od nás se starší generace na hoře schází už na Štěpána,“ upozorňuje starosta Rokytnice Josef Herbrych. „Musím si na přípitky dát pozor,“ směje se starosta Předína Arnošt Urbánek. „Je to prima akce,“ shodují se Svatava Matyášová z Chlistova, sedmiletá Tereza Malíková ze Štěměch nebo Zdeněk Máca z Lesonic. Ten vyhrává na trubku různé melodie a libuje si, že není mráz. Předsevzetí všech do příštího roku? Opět pěšky na Mařenku!

Antonín Zvěřina

Stavění máje, tradice dřívě a nyní...

Oproti loňskému Stavění máje jsme si letos na počasí nemohli stěžovat. Nebe skoro bez mráčku a při vzpomínce na minulou průtrž mračen se dalo vydržet i to, že teploměr nevystoupal zrovna nejvýše po své celsiové stupnici. A tak v podvečer Filipo-Jakubské noci se sešlo na 2 desítky hasičů a nespočet diváků a započali už léta zažitou tradici stavění máje. Proto mě napadlo vzpomenout jaké tradice se dodržovali dřívě.

Od středověku se věřilo, že existují dny, kdy mají nečisté síly větší moc než jindy. Takovým dnem byl i noční čas z 30.dubna na 1.května. Víra z nečisté síly, stará jako lidstvo samo, se časem proměnila v pověru, že ďábel může moc na zemi uplatňovat pouze prostřednictvím lidí-čarodějnic a někdy i čarodějí. Zvláště staré ženy bývaly často podezřívány ze spojení z ďáblem a před uhranutím jimi se venkované bránily rozmanitými praktikami. Před vrata domu i chléva se položily narýpané dmy. Dřívě než mohla čarodějnice vstoupit dovnitř, musela všechna stěbla přepočítat, což jí trvalo až do rána, kdy její moc pomínila. Stavění se kropilo svědčenou vodou, před vrata a na dvůr se zapichovaly pruty a pichlavé trní, aby se čarodějnice poranila. Na ochranu před nimi se zapichovaly vidle, košťata, pod dím se dávalo vejce. Aby se čarodějnice zahnyly, práskali mladíci na návsi bičí, také se střílelo z pušek.

Existovala řada praktik, které měly umožnit čarodějnicí vidět, případně potrestat. Lidé věřili že jí lze zahlédnout v noci na křížovatce nebo opuštěném místě. V Úbislavi na Šumavě se bylo možno zbavit vlivu čarodějnic na dobytek tak, že hospodyně vlila do korbele mléko od uřknuté krávy, smetanu tloukla do zpění a potom hospodář vystřílel do korbele slepě nabitou pistolí. Tim se čáry zlomily a čarodějnice přišla prý sama prosit za odpuštění. Ve Věštíně viděl hospodář souseda klečt u pole, nabírat do dlani rosu a při tom šeptat: „Tohle беру z Podběly“ (což bylo jméno vypravěčovy krávy, z níž chtěl jeho soused magicky odčarovat část mléka pro sebe).

Na ochranu před čarodějnicemi se na vyvýšených místech pálili ohně, které jsou v některých krajích (zvláště v Německu) velmi starého původu. Postupem doby se z výročních ohňů stalo „pálení čarodějnic“- mladíci zapalovali košťata a vyhazovali je do výšky, prý proto, aby viděli čarodějnice létající na košťatech v povětrí. Jinde se říkalo, že je tak možno čarodějnicí srazit k zemi.

O půlnoci před sv. Filipem Jakubem, kdy měly zlé síly moc škodit lidem, daly se nalézt čemé poklady. Aby se hledající před nimi bránili, musel mít při sobě květ z kapradí svědčenou křídou, hostii a další předměty. Na sv. Filipa a Jakuba odezdvávaly různé pověrečné praktiky, související s ochranou proti čarodějnicím.

Spříchodem měsíce května bylo spojeno se stavěním staročeských májů. Popis z 2. poloviny 19. století líčí: „Na den 1. května chodí mládenci po půlnoci do lesa, kdež utvářejí břízový stromek zdola až po korunu hladce jej oklestí, věnci, kvítím a pestrými stužkami, červenými heřvábnými šátky vystrojí a pak uprostřed návsi postaví. Také každá zachovalá poctivá panna dostane svou májku, kterou jí před domem postaví její milenec buď pod okny nebo na dvoře, nemá-li ještě žádného, některý jiný mládenec. Je-li více děvčat v domě, dostane každá svou máji, a to nejstarší největší, nejmladší nejmenší.“ Bývalo často prestižní věcí, aby máj na návsi byl vyšší než měli v sousedních obcích. Někdy museli mládenci máj přes noc střežit, protože chlápci ze sousední obce se pod rouškou tmy pokoušeli sundat z máje věnec, což přineslo hamu vsi pro celý příští rok.

Myslím si, že každá doba, století, oblast, kraj nebo národ má nárok na svůj způsob dodržování těchto zvyků a tak podle nynějších tradic starosta hasičů zvolal: „Materiál uchopit“ a naše ani malá ani velká zkratka akorátní máje se topí k nebesům. Následně všichni hasiči a přihlížející se odeberou k hasičské zbrojnici, kde na ně čeká vytožená odměna v podobě klobás a piva ...

Pro malé a menší je postavena hranice s nezbytnou čarodějnici, aby se dostalo starého zvyku „Pálení čarodějnic“ (letos to vypadalo, že byla ušita z azbestu). A všichni se dobře baví v dobré náladě - děti po sobě kreslí křídami a zapalují a hází do vzduchu košťata až do pozdních hodin - poté co děti odejdou na kutě se dospělí ještě trochu zdrží (možná až do rána) a pak „spokojení“ odchází domů.

Zdá se vám, že náš způsob dodržování zvyků a obyčejů jsme si trochu upravili k obrazu svému - mně také, ale myslím si, že ty naše „nynější“ tradice si nic nezadájí skouzlem a posláním těch dřívějších, protože v době internetu televize a celkově přetechizovaného světa, kdy to člověka nutí ke společenské izolaci a sedění před obrazovkou počítače či televizoru, se takovými akcemi jako je Stavění máje utužuje kolektiv a přátelství v naší obci.

-ms-

Vitání občánků

V neděli 13. května – symbolicky na Den matek – byli v obřadní síni Obecního úřadu přivítáni noví občánky obce štéměšské. Za poslední rok se zde narodilo celkem 7 dětí: Alexandra Svobodová, Barbora Smišková, Eliška Řepová, Pavlína Sochnová, Jakub Beneš, Roman Trnka a Vít Trnka.

Všechny zmíněné oficiálně za občány Štéměchů přivítala paní starostka, programem její slova doplnili žáci 1. třídy Tereza Malíková, Tomáš Trnka, Vojta Kovář, Rosta a Řepa a Filip Ondráček, druháci Sára Kazdová a Patrik Dvořáček i jejich starší spolužáci Martin Videnský, Veronika Trnková a Petra Videnská.

Dětský den - POHÁDKOVÁ CESTA

Čerti, vodníci, ježibaby, drak, loupežníci i další pohádkové postavy čekaly na účastníky Dětského dne, kteří vyráželi z chladného prostředí areálu ve tvrzi na prosluněnou pohádkovou cestu plnou překvapení a dobrodružství. Pořadatelé se tentokrát rozhodli naplnit program tradičního dětského dne právě cestou mezi pohádkovými bytostmi. A tak se mladší i starší nadšenci alespoň na jedno odpoledne ze štéměšských občanů stávali podivnými postavami, aby dětem zprostředkovali cestu do známých pohádek.

Sobotní odpoledne 9. června bylo zahájeno ukázkou výcviku psů, kterou zajistili členové Kynologického spolku Moravské Budějovice v prostoru před kulturním domem. Poté byla ve tvrzi zahájena pohádková cesta: pro zkrácení chvíle čekání i pro zpestření probíhaly ve tvrzi nejrůznější soutěže a hry. Po krátkém přerušení proběhl i večerní program pod rozsvícenými lampy: do soutěží a her se v této době už zapojili také dospělí, jim ba ani dětem se pak z krásného prostředí už letní noci domů ještě dlouho nechtělo.

Pro všechny, kteří pohádkovou cestu absolvovali, byli připraveny balíčky s odměnami, medaile i další drobné odměny. Zajistit toto všechno, stejně jako zorganizovat a materiálně zabezpečit celý program Dětského dne si vyžadovalo velké úsilí a spousty času od hlavních organizátorů. Proto patří poděkování všem, kteří jakkoli přispěli ke zdaru Dětského dne. Uznání zaslouží členky hasičského sboru a především Iva Kovářová a Simona Špačková, které mají na celé akci největší podíl.

-sn-

Zprávy bez záruky

Poslední sbohem

aneb

podivuhodný příběh jednoho invalidního duchoce

Je tomu už asi dvě léta, když jsem vzal nabídku provozovat podivnou živnost pohostinství ve Štéměchách od ještě podivnějšího „kamaráda“ z Trnavy. S vidinou snadného výdělků a chabých služeb, které jsem ochotný poskytovat, nabídku jsem přijal. Myslím si, že ti venkovští „burani“ si ani nevšimli, že jsem měl přemrštěné ceny, a že při placení jsem je většinou natáhl /už ani nevím, jestli jsem chtěl nebo proto, že v počtech nejsem ten nejsilnější/. Je fakt že toho mobilu si všimli, ale já si ho fakt jen chtěl půjčit - stejně to byl starý střep.

A že jsem se párkrát opil - no vlastně „vožral“ - no koment - i když z toho lacinýho rumu mi bylo blbě ještě tejdén. Ono celkově na kvalitu piva a dalšího zboží jsem nehleděl, a proč taky, když mě pár denních hostů ustavičně ujišťovalo: „Ferdo, dobře to děláš, jo a napiš mi to.“ A tak mne nijak neznepokojovalo, že sociální zařízení je mírně řečeno v havarijním stavu o zápachu nemluvě, ještě že jsem neslibil jako můj předchůdce kompletní rekonstrukci a nové ústřední topení ...

A tak jsem byl docela rád, že jsem zde živnost ukončil. Proto mne nemusí mrzet, že o mně určitě v té štéměšské drbně napíší, že jsem se zařadil mezi dlouhou sérii mírně řečeno nevalných hospodských ve Štéměchách, ale co, vždyť tam taky mimule psali, že nad štéměšskou hospodou visí magický otazník, prý nějaká začarovaná síla, no a co já sám - k tomu invalida - udělám proti magii ...

Zkusím to dál po směru triadvacitky, slyšel jsem, že v Telci mě ještě neznají ...

-uf0-

FOTBALISTÉ - V DRUHÉ POLOVINĚ SEZONY ZKLAMALI

NEÚSPĚŠNÁ SEZONA

V minulém čísle Zpravodaje jsme hodnotili pozitivní výkony našich fotbalistů, částečně jsme se rovněž zabývali situací v oddíle TJ Štéměchy. Celá naše fotbalové naladěná veřejnost očekávala, že nově budované družstvo se podaří na jaře stabilizovat a že převážně mladí fotbalisté budou podávat kvalitnější a zejména vyrovnanější výkony.

K tomu směřovala také zimní příprava, která měla přinést hlavně zvýšení a utužení fyzické kondice. Fotbalisté se scházeli od začátku letošního roku víceméně pravidelně každou sobotu; strídaly se tréninkové dávky v přírodě (především vytrvalostní běh) a v tělocvičně (posilování, hrubá příprava). Účast mladých fotbalistů byla na tento nepopulární typ tréninku dost vysoká; okolo 10 lidí každou sobotu. Kromě toho nebývalé příznivá zima umožnila splnit některé tréninkové dávky na hřišti na Vrchách. Byl také zahrán neobvykle vysoký počet přípravných zápasů. Hráli jsme většinou se soupeři z vyšších tříd – výsledky v těchto utkáních jsou vždy tím nejdůležitějším. Přesto se i zde začali projevovat určité nedostatky v docházce, dochvilnost, herní kázi a morálce. Zatímco v minulých letech někteří hráči kritizovali nedostatky zápasů v přípravě, letos podle mínění mnohých bylo utkání příliš mnoho a soupeři příliš silní.

Začátek jarní části soutěže IV. třídy nebyl však ze strany TJ Štéměchy špatný. I když výkonnost nadále kolísala, prvních pět zápasů zůstali naši fotbalisté neporaženi: porazili Heraldice 2:1, Domamil 4:3, remizovali s Kněžicemi B 1:1, s Kouty B 0:0, také v Jakubově sehráli dobré utkání s výsledkem 1:1 (o tomto výsledku se však stále jedná „u zeleného stolu“ na okresním svazu).

Postupně však začal celý tým upadat do podprůměru a výsledky i předvedená hra v posledních zápasech svědčí jednoznačně o krizi štéměšského fotbalu. Přišly totiž prohry s Želetavou (1:4), Čechtinem (2:4), Policí (1:3) a Předínem (0:2). Celkově skončily Štéměchy na předposledním místě tabulky, což je nejhorší výsledek za poslední roky. Naděje vkládané do omlazení kolektivu se nenaplnily, organizační záležitosti na potřebné úrovni se vytvořit nepodařilo. Vzhledem k tomu, že oddíl je přihlášen i do dalšího ročníku IV. třídy, je třeba, aby všichni, kteří to se štéměšským fotbalem myslí dobře a nechtějí přihlížet této krizové situaci, hledali společně cestu vzhůru. A to nejen v tabulce!

-sn-

SDH

Ani v letošním roce není sice činnost štéměšských hasičů „neběžně“ pestrá, nicméně všechny akce, které si členové sboru naplánovali na výroční členské schůzi, se jim zatím daří naplňovat. Výroční jednání SDH se uskutečnilo 7. ledna tohoto roku a do plánu práce si místní hasiči dali především tradiční a zaběhnuté akce.

Hasičský ples se konal 20. ledna a přes pečlivou přípravu ze strany hasičů byl opět provázen malou návštěvností ze strany veřejnosti (připomínáme, že počasí bylo příznivé a cesty z jakéhokoli místa naší obce směrem ke kulturnímu se daly projít bez sebemenších zádrhelů!)

Stavění máje proběhlo opět před budovou hasičské zbrojnice. Této akce se zúčastňuje poměrně velké množství lidí, kteří třeba jsem kolem projdou, zastaví se, popovídají si – už v tom stavění máje cenným příspěvkem do občanského společenského života. Výdrž jednotlivých návštěvníků závisí především od počasí; to letošní sice nehrázilo deštěm, pozdní mrazík však nepochybně ovlivnil atmosféru první májové noci, stejně jako fakt, že se nepodařilo nahradit na poslední chvíli odvolanou živou hudbu.

V sobotu 26. května se konala v Předíně okrsková soutěž v požárním sportu. Doba, kdy naši hasiči soutěžením tohoto typu kralovali, je sice již za námi (a možná že rovněž před námi), přesto štéměšský SDH postavil dva kolektivy. Muži bez omezení věku dosáhli ve štafetě času 66,80 s, v útoku 35,37 s, umístili se v rámci okrsku na 3. místě za Předínem A a Brtničkou, porazili Opatov a Předín B. Putovní pohár získali definitivně do svého držení hasiči z Předína. Muži nad 35 let byli ve své kategorii jedinými účastníky soutěže; v požárním útoku si po velkém úsilí zapsali čas 63,64 s.

Jistě jste si všimli, že okrskovou soutěž neobsadily naše ženy. Důvodů je hned několik: některé starší závodnice se vzdaly aktivní činnosti (což je přinejmenším z estetických důvodů škoda), některé mladší závodnice se věnují mateřským povinnostem (což je přinejmenším z populačních důvodů pochopitelné). Dát dohromady zdravé a konkurenceschopné družstvo v této kategorii není v současné době možné.

S velkým elánem se některé členky hasičského sboru pustily do organizace Dne dětí; i zde si organizační záležitosti vzali na starost členové SDH a splnili tak další bod svého programu.

S hasiči se zcela jistě setkáme i při dalších akcích, připravovaných na letošní léto, neboť přes dílčí nedostatky a zádrhely je SDH ve Štéměchách stále ještě jednotkou kvalitní a akceschopnou. Nedá mi však v této souvislosti nepřipomenout všem členům i členkám hasičského sboru další bod plánu práce na rok 2007. Tento bod má název Zřízení klubovny a v zápise z výroční schůze píše se doslova: (Začít v zimě, provést stavební úpravy!)

-sn-

Myslivecké sdružení Štéměchy, honitba „POD HOROU“

Proti loňské zimě byla ta letošní velmi mírná a pro volně žijící zvěř příznivá. Nezaznamenali jsme žádný úhyn srnčí zvěře a po loňském zastavení odlovu se jeví letošní stavy srnčí zvěře příznivě a to jak co do počtu, tak i kondice zvěře. V předjaří jsme nechali provést rozbor na parazity u srnčí zvěře. Tři ze čtyř vzorků byly pozitivní. Proto bylo podáno ve dvou dávkách léčivo proti parazitům, především střechům. I toto by mělo přispět ke zlepšení zdravotního stavu spárkaté zvěře. Je škoda, že toto přelčení neprovádějí i sousedící uživatelé honiteb.

Díky mírné zimě nám zbyly zásoby objemového krmiva i část jadrného krmiva, přesto je nyní období kdy jednotliví členové mysliveckého sdružení zajišťují dostatečný objem kvalitního sena a jetelotrávy pro příští zimní období.

V současné době je největším nebezpečím pro mláďata sklizeň sena, lidé, pokud se dotýkají nakladených smčat a volně pobíhající psi. V letošním roce proběhla sklizeň jetelů ještě před kladením smčat, takže předpokládáme menší škody. Celoročně však největší škody na zvěři působí motoristé na silnici I/23. I přesto je stav srncí zvěře v honitbě velmi uspokojivý a to i proto, že průběrný odlov je velmi umírněný. V mysliveckém roce 2006, tj. od 1. 4. 2006 do 31. 3. 2007 jsme odlovili 5 ks srnce obecného, 2 kusy selete černé zvěře, 4 kuny skalní a 10 lišek.

Na členské schůzi Mysliveckého sdružení Štětěmchy jsme se dohodli, že postupně obnovíme lesní studánky. První jsme již opravili, vyčistili a překryli plochými kameny, aby se omezilo její znečišťování. Jedná se o studánku pod fotbalovým hřištěm „U Milíře“ (viz. foto zadní strana). Dalším místem bude „Perná“, kde jsou studánky dvě. Byli bychom rádi, kdyby nám občané pomohli ve vyhledávání těchto přírodních zdrojů vody.

V současné době proběhlo kladení mláďat srncí zvěř. Dopřejme ji klid v jejím přirozeném prostředí v přírodě.

Na závěr bych chtěl poděkovat členům MS Štětěmchy, kteří se podíleli na brigádnické činnosti, zajištění tradiční Hubertské leče, zajištění krmiva a v neposlední řadě za pravidelné přikrmování zvěře v období nouze.

Chraňme si přírodu pro budoucnost.

JUDr. Emil Zvěřina

III. bitva o tvrz

Rok s rokem se sešel a já mám opět milou povinnost pozvat svoje spoluobčany na historické slavnosti ve Štětěmchách. Tak tedy vězte, milí páni a paní, i vy milá dítko, že Rytíři tvrze štětěmšské nezaháli a na první srpnovou sobotu přichystali již III. ročník Štětěmšských historických slavností. Připraven bude poněkud obměněný program, který milovníky historie zavede do doby panování krále Jana Lucemburského. Opět uvidíte v akci šermíře z celé naší vlasti, kteří letos předvedou dvě zcela odlišné bitvy. Uvítáme středověké hudebníky z královského města Znojma. Slučné paní a dívky z Tábora vám předvedou gotické tance a pražští loutkáři sehraji pro děti divadelní hry. Středověcí kanonýři předvedou své umění a na kejkle a žonglování budete se moci podívat. Pro zvířátkomilovné návštěvníky pan sokolník předvede své umění, děti své zadečky na koňském hřbetu povozí a na jarmarku ukázka dobytčího trhu k vidění bude.

V kulturním domě bude po celou dobu slavností probíhat prodejní výstava vitráží podbarvená hudbou mistrů píšťků třebíčských. Pro děti jsou připraveny různé atrakce a na jarmarku si můžete nechat vyjevit budoucnost od nefalšované věštkyne. Ani na vaše žaludky nebude zapomenuto a pokrmů rozličných i nápojů všelikých k dostání bude. Večer v naší starobylé tvrzi bude uspořádán taneční mumraj a kejkle ohnivé k obveselení vám udatní rytíři jistě rádi předvedou. Nezapomente že 4. srpna ve 13⁰⁰ začínají slavnosti a v hojném počtu do tvrze jste srdečně zváni.

Půjčování kostýmů.

V rámci historických slavností Rytíři tvrze štětěmšské nabízejí zájemcům možnost zapůjčení historického kostýmu zcela ZDARMA. Kdo má zájem zpestřit si návštěvu slavnosti a svoji účastí přispět k dobovému koloritu ať do 15. července zavolá na tel: 607 983 754 nebo si odchytně některého z rytířů a své přání mu vyjeví.

-sfzn-

Napsali o nás

Kulturní dům byl vyzdoben černožlutými erby, historickým, byt' neoficiálním znakem obce. Setmělými ulicemi k němu za sobotního večera mířily postavy v gotických kostýmech.

Štětěmchy na Třebíčsku zažily vůbec první rytířský candrbál. Nešlo o nic ortodoxního, a proto mohl dobovou hudbu a historické tance klidně co chvíli vystřídat dechová hudba a pak zase bigbit a písně Anety Langerové. „Nedržíme se jen dobového koloritu, spíš chceme rytířským bálem připomenout legendu o starobylosti štětěmšské tvrze, a tím třeba i díky plesu přilákat k zájmu o místní historii další lidi,“ řekl jeden z organizátorů akce Stanislav Augustin. Ten také v oděvu gotického kronikáře slavnostním proslovem candrbál zahájil. „Přeji si, aby legendy vznikaly i na tomto samotném hodokvasu, až budete odcházet a povídat si o něm - to proto, abychom my kronikáři měli zase co zaznamenávat,“ řekl Augustin, jenž je v sousedním Předně učitelem češtiny a dějepisu. Akce měla nečekaný úspěch - ve zcela zaplněném kulturním domě bylo přes stovku účastníků, mnozí v dobových kostýmech. „Historie tady přitahuje hodně lidí, i mladé, hodně se jich účastní i pořádání podobných akcí,“ řekla jedna z účastnic candrbálu Jitka Paulasová.

Místní nadšenci vyrobili k akci zvláštní vydání Zpravodaje tvrze Štětěmšské, napolo recesistických novin, složených ze směsi místních klipků a zápisů dobových kronikářů. „Není to vážně míněný obecní zpravodaj, jsou tam různé narážky, kterým místní lidé rozumějí,“ řekl se smíchem Jiří Sochna, který měl na starosti grafické zpracování novin. Ty nesly v záhlaví datum vydání přelom 13. a 14. století. Na candrbálu vystoupila třebíčská taneční skupina Yocheved, hru Petr a Judita předvedla Štětěmšská divadelní společnost, zatáčela brňšní tanečnice a ukázali se i šermíři. Akci pořádalo neformální sdružení Rytíři tvrze štětěmšské, které v obci organizuje nejen historické slavnosti, ale pečuje i o zdejší pamětihodnost - pozůstatky tvrze, připomínané už v roce 1279. Z tvrze zbylo jen torzo, už před lety tam bylo vybudováno posezení a zázemí pro místní akce. „Všechny naše akce stylizujeme do gotické doby, ze které pochází nejvíce atraktivních informací, které se pak snažíme využívat při hraní divadelních her v rámci obecních historických slavností,“ řekl Augustin.

Zmíněné sdružení v obci dokonce kandidovalo ve volbách a z jeho řad vzešla zdejší starostka. Nyní si sdružení dalo za cíl vyčistit někdejší příkop vodní tvrze.

MF-Dnes

Podporujte svého šerifa

Nebojte se! Nebudu vás lákat ke sledování stejnojmenného amerického filmu, aniž vás přemlouvám k tomu, abyste bez výhrad a za všech okolností podporovali vedení naší obce. Věta v názvu prostě jen stála na počátku malého zamýšlení.

Jsmě malá obec. Můžeme proti tomu protestovat, můžeme s tím i nesouhlasit, ale to je tak všechno, co se proti tomu dá dělat. Vlastně ještě něco! Můžeme z toho, že jsme malou a nepočtenou obcí, udělat vlastní přednost. Máme přece k sobě bliž než jinde, známe se možná lépe než jinde, zdravíme se upřímněji než jinde, navštívíme se snáz než jinde, hádáme se srdečněji a usmírujeme rychleji než jinde...

Ve Štéměchách je několik formálních i neformálních organizací, které se snaží výše zmíněné principy rozvíjet a důkladně je rozpracovávat. Za tím účelem pořádají občas pravidelně i nepravidelně různé akce, při nichž se utuží kolektiv a pubertální představy všech generací nabudou konkrétních forem. Jedná se mimo jiné o plesy a zábavy, které kromě společenského vyznění pro všechny mají svým pořadatelským organizacím přinést také jistý zisk, který je určen na další činnost, a tedy pro všechny členy, a tedy pro celou obec.

Hasičský ples v lednu je jedinou akcí tohoto přídomku tradiční. Podle účasti na plesu z posledních pomalu stává také malá návštěvnost plesu. Kdyby sboru, byl by sál „zaplněn“ stejně; kdyby každý by obsazeno; kdyby každý přivedl dva, bylo by

Tak bohatý program, jako měl letošní první rytiřský candrbál ve Štéměchách, nemá žádná podobná akce v okolí. Jaké to štěstí pro pořadatele! Nebyť velkému počtu účinkujících, těžko by asi mohl autor článku v Mladé frontě napsat: V zaplněném kulturním domě ve Štéměchách...

Fotbalisté jsou tradičními pořadateli pouťové zábavy. Také letos se tohoto úkolu zhostili podle svých možností a schopností co nejlépe a těšili se na plný dům. „Když byl slabší ples, na pouť lidi přijdou!“ říkalo se. I oni se však ve svém očekávání zklamali a teprve pouťová pouť domácích i jejich hostů trochu rozjasnila tváře pořadatelů.

Abyste nebyli mýlkem! Nechci horovat pro hromadné a nezřízené spání většinou těžce vydělaných grošíků do kasiček místních spolků a organizací. Oceňme jejich snahu hlavně propagací podobných akcí, pozváním svých příbuzných a známých, hrdostí na to, že se ve Štéměchách – našťásto – pořád něco děje. Věřte, že nikoliv pouhý zisk, ale především dobrá nálada a spokojenost návštěvníků je vždy hlavním cílem organizátorů. Podporujte je. Nebo se jim aspoň nesmějte.

Štéměchy a sport

Se sportem to ve Štéměchách nebylo nikdy nijak slavné. Ne že by místní obyvatelstvo nebylo pohybovým aktivitám nakloněno. Právě naopak. Štéměcháci se do všeho hrnou s nadšením, které pomalu opadáva, opadáva, opadáva, opadáva...

Snad jen fotbal má letitou tradici. Po našem dmitím svatostánku se prohání již několikátá generace vyznavačů kulatého nesmyslu.

V osmdesátých letech minulého století zde parta nadšenců sestrojila dokonce funkční lyžařský vlek. Několik zimních sezón pak svištěli ze svahu dolů nejen dospělí, ale hlavně děti. Vyrostlo zde několik skutečných talentů, o čemž jsme se všichni mohli přesvědčit v zimě roku 2005, kdy proběhl první a doufáme že ne poslední kameval na sněhu.

Dalším podnětem ke sportování bylo vystavění kurtů. Najednou byla ves plná volejbalistů. Ti vytrvalejší si zahráli i na několika ročních Štéměšského kačera. Bohužel v současné době i volejbal prožívá úpadek. Z volejbalistů se stali nohejbalisté a i těch se ke hře seje tak málo, že pokropí kurty, nasednou na své velocipedy a vrátí se domů.

Podobné úspěchy v současné době slavi v nedávné době velmi populární, a řekněme že i úspěšný požární sport. Následovníci minulých generací jen přihlížejí, jak to jejich předchůdcům šlapalo.

Nemohu opomenout snahy našich tenistů na Štéměšské švestce a do budoucna popřát, ať jim nadšení vydrží.

Zelenou mají hospodské „sporty“. Převážně mladí lidé ze širokého okolí se scházejí v kulturním domě na pravidelných FoSiKuPi.

Závěrem bych se chtěla věnovat našim automobilovým závodníkům. Ještě nevíme, na jakou rallye se tak dlouho a intenzivně připravují, ale je jisté, že někteří naši spoluobčané již jsou v plném tréninkovém procesu. Prohánějí své hřmící stroje (babety, motorky, auta, výjimkou není ani bagr...) po místních komunikacích. Řežou zatáčku u hospody, kde jejich výkony s úžasem sledují malí diváci z dětského hřiště a sem tam rozeženou i skupinku důchodců na pravidelné procházce k Dašovu. Na cestě po humnech jistě již zlomili nejméně rekord v závodě do vrchu i z vrchu.

Tak nám zbývá jen doufat, že ani tento sport nebude mít ve Štéměchách dlouhého trvání.

-lb-

Něco o hvězdách

Když za jasné a bezměsíční noci zakloníme hlavu, příroda nám nabídne jeden z nejkrásnějších pohledů na svoji nekonečnou krásu, pohled na hvězdnou oblohu.

V dávných dobách se lidé domnívali, že hvězdy jsou otvory v nebeské klenbě, kterými k nám proniká nebeské světlo. Dnes víme, že hvězdy jsou nesmírně velké koule žhavého plynu. Ve vesmíru se hvězdy shlukují do hvězdných srovnání, kterým říkáme galaxie. Kolik jich ve vesmíru je, nevíme, ale jejich počet jde do miliard.

Také my se nacházíme v jedné z těchto galaxií. Říkáme jí Mléčná dráha. Nebo také Galaxie. V této naší galaxii se nachází asi 150 miliard hvězd a její průměr je 100 tis. světelných let. Takový počet a takovou velikost si nikdo nedokáže představit, tak si s tím nelamte hlavu.

I galaxie se ve vesmíru shlukují do skupin, kterým říkáme kupy galaxií. Naše galaxie je součástí místní kupy galaxií, do které patří ještě galaxie Velké a Malé Magellanovo mračno a galaxie v souhvězdí Andromeda. Magellanova mračna se nacházejí na obloze v blízkosti jižního pólu, takže u nás nejsou viditelná. Galaxie v Andromedě je u nás viditelná pouhým okem na podzim a v zimě. Když jsem ji poprvé uviděl, byl to pro mě zážitek, který nedovedu popsat.

Nyní ještě o naší Galaxii, všechny hvězdy, které na obloze vidíme, patří do naší Galaxie a i v největších dalekohledech jsou to jenom světelné body. Hvězdy se v galaxiích shlukují buď do malých skupin, nebo si vytvářejí planetární soustavy. To je případ

hvězdy, které říkáme Slunce. Naše planetární soustava je všeobecně známá. Devět planet, které obíhají kolem Slunce. Ovšem celá sluneční soustava je mnohem větší. Planetární systém má poloměr asi 6 miliard km a světlo ze Slunce doletí na planetu Pluto asi za 5 a půl hodiny. Výjimečné postavení mezi planetami má naše Země, protože na ní existuje život. Těch výjimečností je více, ale o tom možná někdy jindy

A protože všechno má svůj začátek i konec, tak i vesmír kdysi vznikl, trvá a také zanikne. Zanikne i naše Země, naše Slunce, naše planetární soustava i celá naše Galaxie. A protože všechno má svůj konec, je u konce i tento článek.

Jan Foit

FOŠIKUPI

V předvánočním shonu mírné zimy léta páně 2006 se 25. listopadu na poslední chvíli konal 5. ročník kulturně – sportovní akce, dnes již notoricky známé „FOŠIKUPI“. Pro ty, jenž se do moravských luhů a hájů přistěhovali v posledních měsících, se jedná o zápolení ve FOTbálku(stolním), ŠÍpkách(nástěnných), KULEČNÍKU(děrovaném) a v neodmyslitelném pití Píva(točeného) na ex.

Pátečního večera se podařilo, za vydatné pomoci dvou mládenců Chlístova, vystupujících na tunaji i mino něj pod uměleckými přezdívkami Benny a Bejček, navést všechno vybavení, čítající 3 kulečnickové stoly, 3 stolní fotbalky, 2 šipky nástěnné a jeden šipkový automat.

Přes mamou snahu pořadatelů zmenšit startovní pole na 18 týmů se nakonec do zápolení sobotního rána (kolem 11h) pustilo 21 dvojic obojího pohlaví, věku rozličného. Přesto, že se opět podařilo pozvat sportovce z celé Moravy, žádné soutěžící z okolních států se přilákat nezačalo. Velmi zamrzí hlavně zarytá neúspěšnost týmů z Čech.

Pro všechny zúčastněné byla připravena tradiční pochoutka v podobě vepřového na zelenině. Tuto harmonii chuti dirigovali manželé Jeřábkoví a i mnozí vegetariáni se, po ochutnání této báječné pochoutky, vzdali svého myšlného stravovacího zaměření. O kuchyni a bar se vzorně staralo trio krásek z dovozu, ve složení Jana Pohlavá, Peťa Bustová a Jitka Paulasová. Čepování zlatavého moku a rozhodcování při soutěžním exování měli plně pod svými křídly Michal Šilhavý a Petin Bobek.

Náročný maratón cca 280 klání skončil po deváté hodině večerní vítězstvím týmu Gogo ve složení Jirka Hobza a p. Čurda z Markvartic, kteří ve finále porazili duo loňských vítězů ArLa z Chlístova.

Po skončení sportovní části a předání cen všem soutěžícím dvojicím ihned začala část kulturní, tj. vystoupení kapely Nová kůže, která výborně bavila zúčastněné do ranních hodin.

Bohužel, předávání cen a následný taneční rej se neobešel bez zranění. U jednoho z „nejlepších“ soutěžících Lukáše Bobka, zvaného Bob, došlo nejprve úrazu hlavy naražením do dřevěného obložení pódia, jelikož si tak prudce běžel pro ocenění za umístění, že se zastavil až o výše zmíněné pódium. Naštěstí pódium ani hlavě se nic zásadního nestalo. Ve snaze předvést nejlepší taneční kreace došlo, ke vši smůle, u Boba k natržení zadní části, zaplat' pánbůh pouze ríflí.

Vše je poctivě zdokumentováno a k zhlédnutí na stránkách místního počítačového mága Jirky Sochny - www.shonik.com.

Poděkování a velký dík pořadatelů náleží: manželům Jeřábkovým, Janě Pohlavé, Petře Bustové, Jitce Paulasové, Miloši Benčkoví, Michalu Havelkovi, Michalu Šilhavému, Petru Bobkovi, všem sponzorům a také těm, co jakkoli přiložili ruku k dílu.

Zamyšlení pod čarou:

Poděkovat by se mělo i obci Štětěmchy, leč to je právě mírně rozporuplné. Přesto, že hlavní pořadatelé této akce, Antonín Šilhavý mladší, Jiří Sochna, Lukáš Bobek, Roman Vejmelka, David Binka, Petr Tmka, Marián Bartoš aj., se většinou aktivně účastní každé kulturní, společenské či sportovní akce a mnohé spolupořádají, čímž si myslím prospívají obci i ostatním, protože obec = lidé, tak při tunaji Fošikupi hradí kompletní nájem KD. Naopak místní divadelní společnost má KD zcela zdarma k využití, přestože vybírá taktéž vstupné za svá představení, které není v žádném případě dobrovolné a nepoužívá se na nějaké bohužel charitativní účely.

Někdo jistě namítne, že divadlo je kultura a FOŠIKUPI rádně úzké skupiny později narozených. Fošikupi nejsou žádná super výdělečná sobotní zábava či ples, kterých je každý víkend mnoho a slouží k obohacení různých zájmových skupin. Neznám žádný podobný tunaj, a proto si mohu dovolit říct, že je jedinečný. Tak jako si musí divadlo obstarat kulisy, tak my musíme obstarat hráci přístroje(kdo si někdy zkusil přestěhovat několik kulečnicků, asi tuší, že to není úplně snadné).

Osobně si myslím, že kultura je o setkávání lidí, o tom, co se každému jedinci osobně líbí. My svůj zisk(který byl mimochodem menší než zisk divadla ze dvou představení) také investujeme do dalšího rozvoje naší akce. Turnaje se zúčastní cca 100 – 150 lidí, z nichž někteří o Štětěmchách nikdy neslyšeli, natož, aby je navštívili. Drtivě většinu, dle jejich vlastních vyjádření, se soutěž, KD i okolní prostředí líbí. Právě i tímto, si myslím, že trochu prospíváme obci k jejímu obecnému povědomí. Proto bych chtěl rovné nebo alespoň rovnější podmínky pro všechny. Nejde mi o ty peníze, ale o spravedlivý přístup.

Také jsem zaslechl námitku, že nejsme sdružení a obec se nemá na koho obrátit, když např. koná různé dobrovolné akce typu brigád(protože, jak se říká: nic není zadarmo). Myslím si, že moje jméno zná téměř každý a nikdy jsem nikomu neodmítl pomoc či žádost o sponzorský dar. Mnozí občané Štětěmch pro svoji rodnou visku neudělali ani polovinu, o co jsem se snažil já, pouze jako host, kterého s tímto místem spojují hlavně kamarádi.

Tímto článkem jsem nechtěl nikterak zmenšit úsilí divadelního spolku, jehož práce si velmi cením a přeji jim mnoho vydařených představení, se sálem naplněným diváky až po strop. Osobně jsem se několika představení jako divák zúčastnil a vždy jsem se dobře pobavil. Zvláště si vážím činnosti lidí typu S. Augustina, který je kulturní i sportovní „guru“ Štětěmch, bez kterého si mnohé akce nedovedu a ani nechci představit.

Závěrem chci podotknout, že článek vyjadřuje pouze můj osobní názor.

Bartoš Marián

*******Přehled nejbližších akcí*******

28-29. července

8.ročník Štětěšský kačer

4. srpna

III. Štětěšské historické slavnosti

Úřední předpověď počasí nebo zkušenost a pranostiky

Zprávy o počasí patří k nejsledovanějším, ale snad jen na politiky a policajty se nadává stejně jak na meteorology. Za co je vlastně plati – místy, občas atp. To toho řekl. Přitom dnešní předpověď počasí je opravdu drahá. Může nám být útechem, že zprávy o počasí v rozhlase nejsou důvodem, proč všechny státy rády plati příspěvky do Světové služby počasí. Jsou obory, kterým se předpověď rentuje, nejen letecká doprava je bez předpovědi nemyslitelná.

Ta dnešní předpověď počasí je poměrně mladá. Zatímco sedlák nebo hajný usuzoval, jak bude, jen na základě pozorování v daném místě a to ještě na dně „vzdušného moře“, základem dnešní tak zvané synoptické předpovědi je současně a stejným způsobem prováděných měření na stovkách stanic z velké oblasti. A to nejen při zemi ale v celé desetakilometrové vrstvě ovzduší, kde se počasí vari. Tak k předpovědi na zítřek či pozítří potřebujeme data od pobřeží Ameriky až k Uralu, pro předpověď na tři a více dní musíme mít data z celé polokoule. Metodu bylo možno uplatnit až tehdy, když byly k dispozici rychlé možnosti přenosu – telefon, radio,

počítačová síť. Druhou podmínkou uplatnění byla skutečně pružná a spolehlivá mezinárodní spolupráce.

A tak v době, kdy lidstvo bylo na počasí daleko víc závislé než dnes při práci „pod střechou“, byli lidé odkázáni na praktické zkušenosti lidí, kteří si počasí dobře všimli a na pozorování přímo na místě (tehdy neúroda znamenala hladomor, rybářské lodi se také často nevracely).

Stejně jako u jiné techniky i zde sehrála válka úlohu urychlovače. Po průkazu, že válečná flotila v krymské válce by byla nemusela jít ke dnu kdyby byly k dispozici informace o počasí z větší oblasti, našly se peníze na rozvoj předpovědi. Válka ostatně zasáhla častěji. Tak třeba za druhé světové německí generálové bleskové války nařikli, když Hitler – kvůli potížím na Balkáně – odsunul začátek operace Barbarosa – útok na Sovětský svaz – z května na konec června 1941, takže motorizované armády zamrzly před Moskvou i Leningradem. A o 3 roky později vícehvězdičkoví generálové jen neradi uposlechli rady jakéhosi majora povětrnostní služby a dvakrát odsunuli hodinu H operace Overlord – vylození ve Francii. Invaze se povedla, ztráty byly přiměřené a z majora se stal lord

Skvěle se rozvinula i potřebná mezinárodní spolupráce. A v tom směru je dodnes Světová meteorologická organizace vzorem pro ostatní složky OSN. Kdysi během hodin – dnes během minut – jsou třeba v Praze miliony údajů z kontinentů i oceánů, a to včetně radarových a družicových informací a rozborů a předpovědi. Vše šlapalo i v době vrcholné studené války – k námitkám špionomanů, proč tak nebezpečná a cenná data předáváme, stačilo říci, že i Sovětský svaz je dáva. Samozřejmě, v době horké války by se během minuty vše zastavilo a dál jelo utajovaně. Ani politické změny kooperaci neovlivnily. Tak třeba když v osmdesátých letech došlo v USA ke změně vedoucí partaje a podle jejich způsobu i všech funkcionářů včetně šéfa meteorologické služby a nová vláda ohlásila privatizaci kosmického programu, čekali jsme, co bude s meteorologickými družicemi USA. V první větě projevu šéf služby prohlásil, že ho vláda USA zmocnila sdělit, že i nadále budou data z amerických družic předávána bezplatně všem.

Priority platily i u nás. Jestiže se před padesáti lety čekalo na meziměstský hovor na poště celé hodiny, pak se zprávou o počasí – v případě výpadku radiového spojení – nás operátorka na poště nikdy nepožádala, abychom zavěsili. A když naše meteosloužba o čtvrt století později dlouho usilovala o poněkud „hromozké“ počítače řady RIAD na zpracování dat, pak v odboru spojů jsme měli počítače, o jakých se poštám ani bankám nesnilo. Praha ve Světové službě počasí je totiž oblastním centrem pro jihovýchodní Evropu, těm státním předává data a od nich je naopak sbírá do hlavního spojovacího kanálu. Počítače hradilo ústředí v Ženevě.

Díky technice a dokonalé spolupráci se kvalita předpovědi mnohonásobně zlepšila, zatímco dřív byly 2-3 dny hranici rozumné předpovědi, dnes matematické modely dávají solidní výsledky na týden i déle. Dnes už každý meteorolog uzná, že jeho znalosti a zkušenosti nemají proti počítačům a modelům šanci.

Jsou tedy pranostiky a zkušenosti lidí k ničemu? To rozhodně ne, ale nejdříve se podíváme, jaké pranostiky vlastně máme. Jsou to dvě skupiny: do první patří ty, na nichž opravdu nic není a jsou tedy k ničemu, a druhá zahrnuje ty užitečné.

Příklady z té první: Písmák, který pozorně zapisoval průběh počasí po dlouhá léta ani ve snu netušil, že za sto let později někdo zápisy vytáhne a vytvoří z nich nesmyslný stoletý kalendář. Stejně nesmyslná je představa, že dny po Vánocích určují, jaké bude počasí v měsících příštího roku. Stejně k ničemu jsou i pranostiky plynoucí ze špatného vysvětlení pozorování. Jedna za všechny: měsíc dorůstá, bude hezké počasí. Ano, zvečera na nebi vidáme rostoucí měsíc, ale to proto, že couvajícím vychází později, třeba až po půlnoci, a to už se nekoukáme. Závěr byl tedy špatný, na fázi měsíce a počasí není vůbec nic a to bylo stokrát prokázáno.

Druhou skupinou jsou pranostiky a pravidla, založená na skutečných zkušenostech. Pokud jde o klimatické pranostiky, tedy informace o častém počasí v určité roční době, patří sem například „dušičkové počasí“, „vánoční obleva“, „tříkrálové mrazy“, „aprilové počasí“, „ledoví muži v květnu“ či „medardova kápě“. Vysvětlím snad jen tu poslední. Kápě nemusí začínat právě na Medarda a kapat čtyřicet dní. Pranostika obsahuje jiný skutečný poznatek ze střední Evropy. Po dubnu a květnu (aprilové počasí), kdy k vyrovnání rozdílů mezi zimou nad polem a teplem na jihu v důsledku rostoucí délky dne a „výšky slunce“ bylo potřebné, aby často proudil vzduch podél poledníků od severu k jihu a obráceně. Teď už k udržení rovnováhy stačí západní proudění, známé také jako evropský monzun. Zprvu bude spíš chladnější od severozápadu a s podzimem skončí od jihozápadu v babím létě. Takže po dubnu a květnu k nám přijde vlhký oceánský vzduch.

Na rozdíl od klimatických pranostik pravidla pro počasí dnes i zítra platí jen někdy v celých Čechách a jindy jdou použít jen ve Štéměchách. K prvním patří kola kolem slunce nebo měsíce, hrady na obloze při svítání jako předzvěst bouřky, mraky které jdou proti větru, létání vlaštovek při zemi apod. A tak jako jen někde je pivo nejlepší ze sedmého schodu, tak pocení jen některých kamenů nebo schodů nám hlásí změnu počasí a takovou zkušenost opravdu nejde přenést třeba na Znojensko.

A teď k té otázce z nadpisu: Pro výhled na 3-5 dní se držte jen úřední předpovědi, při výhledu na dnešek i zítřek využijme i těch místních pravidel. Tak třeba jeden příklad – předpověď místy mlhy a námraza. Fouká-li k nám vítr od jihovýchodu, jsme na návětrí Vysočiny, mlha bude až k Jihlavě a pak to bude dobré. Je-li vítr západní, pak mlha a námraza bude na Pelhřimovsku a od

Jihlavy k nám to už půjde.

Nezlobte se na meteorology, oni v té dvouminutové relaci nemohou jinak než mistry nebo občasy. Máte-li jasný a vážný požadavek, pak se zeptejte na prognózu, ale dobře řekněte, co vás vlastně zajímá. Při jízdách na pstruhy jsem volal vždy a nelituji. Potřeboval jsem, aby voda v říčce na Sedčánsku byla šedá a zvolna stoupala, při kalné povodni bych mohl jet rovnou domů. Je to prostě stejné jak u lékaře, když vás vyšetří. Jenže on někdy může říci, za tři dny jste fit, a jindy takový termín dát nemůže. Meteorolog taky ví, že předpověď je skoro jistá a jindy naopak může být vývoj dost odlišný. Jasnou předpověď však dát musí. Vážným zájemcům samozřejmě sdělí i jak moc jistá tato předpověď je.

Pokud jde o využití předpovědi, hodně záleží na tom, jestli můžeme, ale hlavně chceme přizpůsobit náš program. Autobusák musí jet podle jízdního řádu, ale na nákup si už dobu mohu vybrat. Když jsem sloužil na Milešově, volával nám „muž s kosou“. Neviděl jsem ho, jméno neznám, ale basu piva posílal pravidelně. On totiž trpělivě čekal, až jsme mu řekli teď: běžte na seno dva až tři dny bude hezky. A rodina Dr. Papeže (otce toho z televize) v zahradní restauraci U Mánesa za pohoštění neplatila. Majiteli se vyplatilo dbát rady – dnes zmrzlinu nedělejte, připravte grog a guláš. A nakonec ze Štéměch: bratr má rád pravidelnost a pere v pondělí, já si raději počkám. Mám se sušením méně starosti. A o tu vůli často jde, je to lepší než nadávat na předpověď.

RNDr. Bedřich Böhm

Životní prostředí kolem nás

Jak třídíme-Soutěž kraje Vysočina

Začátek soutěže byl vyhlášen od 1.10.2005 a uzávěrka končila 30.9.2006

Soutěže se automaticky účastnily všechny obce kraje Vysočina, které jsou zapojeny do systému EKO-KOM. Soutěž byla vyhlášena pro čtyři typy obcí podle počtu obyvatel tak, aby se vyloučilo ovlivnění výsledků z důvodů velikosti obce.

V soutěži byla zvlášť hodnocena dosažená výtěžnost odděleného sběru využitelných komunálních odpadů :

Hlavní kategorie

I. Celková výtěžnost sběru papíru, plastů a skla na jednoho občana (v kg za dané časové období)

Vedlejší kategorie

II. Celková výtěžnost sběru papíru na jednoho občana (v kg za dané časové období)

III. Celková výtěžnost sběru plastů na jednoho občana (v kg za dané časové období)

IV. Celková výtěžnost sběru skla na jednoho občana (v kg za dané časové období)

Výhry v soutěži obcí „My třídíme nejlépe“

ořadí	obec	výtěžnost kg/obyvatel
1	Vysoká Lhota	110,2
2	Valdřikov	104,33
3	Kuklík	95,69
14	Lesná	64,63
161	Opatov	25,82
198	Štéměchy	23,3
228	Chlistov	21,36

V naší kategorii do 499 obyvatel se zúčastnilo 440 obcí, celkový přehled výsledků jak je vidět v uvedené tabulce, napovídá, že na tom nejsme nejhůře ale ani nejlépe. Ale z průběžných výsledků za jednotlivá čtvrtletí je patná zlepšující se situace s tříděním využitelných komunálních odpadů v naší obci.

Proč třídít?

Zkuste se nad touto otázkou zamyslet dříve, než budete číst dále. Někdo z vás odpověděl: protože mám rád přírodu, nechci, aby přibývaly skládky; jenom správně roztríděný odpad je možné dále zpracovávat - recyklovat; je to móda; slyšel/a jsem, že se to má dělat... Všechny tyto odpovědi jsou dobré, zkusíme je utřídit.

Způsoby nakládání s odpady dle vlivu na životní prostředí mají toto pořadí:

1. Omezování vzniku (minimalizace) odpadů - už při nákupu rozhodujeme, kolik odpadů vyprodukujeme
2. Třídění a recyklace odpadů - pokud se odpad smíchá, není možné ho již dále roztrídít a zpracovat, proto je nutné třídít odpady již v domácnostech
3. Odstraňování odpadů - odpady, které nemůžeme již dále využít, se zneškodňují (např. skládkováním)

Jak třídit odpady?

Využitelné typy odpadů

Odpady bychom měli třídit přímo doma, pozdější rozřídění odpadu není často možné – smícháním se odpad znečistí nebo slepí. Např. zmaštěný papír už není možné zpracovat. Třídění v domácnosti by mělo být prováděno podle toho, na jaké druhy odpadů jsou kontejnery na tříděný odpad v blízkosti vaší domácnosti. Podívejte se pozorně na samolepky na těchto kontejnerech.

Obecně do kontejnerů na tříděné odpady patří:

PLASTY – Do žlutých nádob můžete odhodit PET láhve od nápojů (prosím, nezapomeňte je sešlápnout!), kelímky, sáčky, fólie, výrobky a obaly z plastů, polystyrén. Do kontejnerů na plasty **neodhazujte** odpady z PVC, novodurové trubky, obaly od nebezpečných látek (motorové oleje, chemikálie, barvy apod.)

SKLO - Do zelených nádob můžete odhodit láhve od nápojů, skleněné nádoby a skleněné střepy – tabulové sklo. Prosím, **nevhazujte** keramiku, porcelán, autosklo, drátěné sklo a zrcadla.

PAPÍR - Do modrých nádob můžete odhodit noviny, časopisy, kancelářský papír, reklamní letáky, knihy, sešity, krabice, lepenka, kartón, papírové obaly (např. sáčky). Prosím, **nevhazujte** mokré, mastný nebo jinak znečištěný papír, uhlový a voskováný papír, použité plenky a hygienické potřeby.

Objemné odpady - To jsou odpady, které se nevejdou do popelnice, např.: starý nábytek, koberce, linolea, umyvadla, toalety, kuchyňské linky, elektrotechnika, drobný stavební odpad atd. Tyto odpady můžete buďto odvézt na [sběrný dvůr](#) nebo v těch obcích, kde sběrný dvůr není, bývají několikrát do roka přistavovány velké kontejnery.

Nebezpečné odpady - Tyto odpady mají nebezpečné vlastnosti, proto se nesmí vyhazovat do popelnice, např.: léky, zářivky, výbojky, akumulátory, galvanické články (baterky), ledničky – mrazničky, barvy, lepidla, oleje a nádoby jimi znečištěné a nádoby od chemikálií apod. Nebezpečné odpady odnášejte pouze do pojízdné sběrné nebo na [sběrný dvůr](#)! Nevhazujte nebezpečné odpady je do popelnic na běžný odpad, neboť odpad z těchto popelnic je ve většině případů ukládan na skládky odpadů a ty na ukládání nebezpečných odpadů nejsou technicky zabezpečeny.

Léky - nevyužívané nebo s prošlou lhůtou spotřeby také můžete odevzdat v lékárně.

Každý obal je vyroben z nějakého materiálu a někdy je velmi obtížné poznat, z čeho je obal vyroben. Proto jsou na obalech různé značky, které nás informují, jak máme s takovým obalem po použití naložit.

Šipky s číslem nebo zkratkou nás informují o materiálu, z něhož je obal vyroben. Podle nich poznáme, do kterého kontejneru (Jak třídit) máme obal později vyhodit. V tabulce jsou nejčastější kódy:

 Vlnitá lepenka Hladká lepenka Papír	 Bílé sklo Zelené sklo Hnědé sklo	 Ocel Hliník Dřevo
 Polyethyltereftalát Polyetylen (lineární) Polyetylen (roztvětvený) Polypropylén Polystyrén	 Kombinovaný obal C/ obal je vyroben z více materiálů a ten za lomítkem převládá Nápojový karton C/PAP 81 a 84 kombinovaný obal, kde převládá papír	

Panáček s košem znamená, že použitý obal máme hodit do příslušné nádoby na odpad. Pokud je se jedná o obaly od chemických výrobků, přečtěte si informace od výrobce, zda obal nevyžaduje specifický způsob nakládání. Pokud obsahuje nějaké nebezpečné látky, odnáší se do sběrné nebezpečných odpadů nebo na sběrné dvory. Bližší informace se dozvíte na vašem obecním nebo městském úřadu.

Zelený bod znamená, že je za obal zapláceno do systému EKO-KOM, jenž zajišťuje sběr a využití obalových odpadů. Pokud si koupíte obal, na kterém je značka ZELENÝ BOD znamená to, že výrobce zaplatil za jeho recyklaci. Takže, až vypijete limonádu nebo dojíte sušenky, odhodte jejich obaly do barevného kontejneru!

Památné stromy ve tvrzi

Až budete při procházce tvrzi obdivovat překypující floru prorostlou vůkol, zaměřte se taky na překrásné prastaré stromy. Náhodou se mi dostal do rukou Katalog památných stromů Třebíčska, který vytvořila Katedra geografie přírodovědecké fakulty při Univerzitě palackého v Olomouci, kde je zmapováno na sto stromů z okolí Třebíče. A tak vám může níže uvedený výťah ze zmiňovaného katalogu pomoci je identifikovat...

Skupina stromů u Tvrze		Číslo ÚSOP	707		
Lokalizace					
Obec:	Štětěchy	Číslo parcely:	80		
Katastrální území:	Štětěchy	Číslo mapového listu:	071911		
Souřadnice S-JTSK:	x: 662721,83 y: 1153758,02	Souřadnice WGS84:	φ: 49°11'30" λ: 15°43'01"		
Charakteristika					
Druh dřeviny:	1 – dub letní (<i>Quercus robur</i>) [5]; 2 – olše lepkavá (<i>Aldus glutinosa</i>) [1]; 3 - jilm drsný (<i>Ulmus glabra</i>) [1]; 4 - lípa srdčitá (<i>Tilia cordata</i>) [2]; 5 - javor klen (<i>Acer pseudoplatanus</i>) [1]				
Počet jedinců:	10				
Vyhlášen:	1982	Stáří:	nezjištěno		
Navrhovatel:	B. Oliva	Historické údaje:	nezjištěno		
Morfometrie					
číslo	obvod/průměr stromu	výška stromu	výška koruny	průměr koruny	zdravotní stav
1	220/70471/150	16-25	13-22	-	1-3
Popis lokality					
Skupina stromů u Tvrze, na okraji obce Štětěchy.					
Poznámka					
U jedné z lip se nejedná o lípu srdčitou ale o lípu velkolistou (<i>Tilia platyphylla</i>).					
Datum revize: 27. 8. 2006					

-ms-

Zajímaví motýli v okolí Štětěch

V blízkém okolí naší obce se můžete na svých procházkách potkat hned s několika zajímavými a vzácnými druhy denních motýlů. Nejzajímavější z nich se vyskytují na zachovalejších zbytcích luk a v mokřadech, např. v okolí Dašovského potoka nebo na pastvinách pod Davdovcem. K bezesporu nejzajímavějším patří kriticky ohrožený hnědásek rozrazilový (*Melitaea diamina*). Tento motýl žije na vlhkých loukách, kde se jeho housenky živí listy kozlíků. Dospělce můžeme pozorovat od poloviny května do června posedávat po kvetoucích rostlinách nebo poletovat v okolí vlhkých luk. Poslední populace tohoto druhu na Moravě přežily období velkoplošných meliorací na několika lokalitách na Vysočině. V Čechách je tento druh početnější pouze na Šumavě. Nález několika silných populací v okolí naší obce je nesmírně významným dokladem zachovalosti zbytků vlhkých luk. Na těchto lokalitách se rovněž vyskytuje i řada dalších zajímavých motýlů jako ohniváček modrolehý (*Lycaena hippothoe*), perleťovec kopřivový (*Brenthis ino*) nebo modrásek ušlechtilý (*Polyommatus amandus*). V letošním roce byl také v okolí Štětěch zjištěn výskyt silně ohroženého ohniváčka černočárého (*Lycaena dispar*). Tento motýl byl díky ústupu v posledních desetiletích zařazen mezi druhy chráněné na území Evropské unie. Na našem území však můžeme pozorovat v posledních letech jeho opětovné šíření do oblastí, ze kterým vymizel. Housenky tohoto druhu žijí na vlhkých loukách na listech šťovíků.

Další zajímavé druhy motýlů můžeme vidět na zbytcích suchých luk a pastvin. Také jejich rozloha se v posledních desetiletích silně zmenšila a tak i dříve běžné druhy motýlů dnes patří mezi ohrožené a vzácné. Dosud se v okolí naší obce vyskytuje např. hnědásek jitrocelový (*Melitaea athalia*), perleťovec dvanáctičerný (*Boloria selene*), perleťovec nejmenší (*Boloria dia*) nebo modrásek nejmenší (*Cupido minimus*).

V současné době je většina zajímavých lokalit motýlů v okolí Štětěch ohrožena spíše zarůstáním náletovými dřevinami a expanzivními druhy trav, protože tyto dříve využívané plochy zůstávají ladem, a tak hrozí zánik i posledních populací vzácných druhů motýlů v našem okolí.

obr.č.1

Hnědásek rozrazilový
Melitaea diamina

obr.č.2

Ohniváček černočárný
Lycaena dispar

obr.č.3

Ohniváček modrolehý
Lycaena hippothoe

obr.č.4

Perleřovec dvanáctitečný
Boloria selene

Text a foto: Václav Krivan

Opravená studánka „U mlíře“

foto: Jaromír Toufar

Vydal : Obecní úřad Štětěmchy 1.pololetí 2007

redakční rada : Michal Šilhavý, Stanislav Augustin, Jiří Beneš, Jiří Sochna

tisk : Petr Večeřa tel: 602523037

telefon do redakce 728986651

e-mail: michal.sy@seznam.cz nebo e-mail: ou.stemehy@tiscali.cz

www.nasemorava.cz/stemehy

Obecní úřad Štětěmchy, č.p. 43, 675 27 IČO: 378 704 starosta tel: 606764312 místostarosta tel: 602531329